

Бізнес-інжиніринг вивчає:

- загальні засади інженерного підходу створення та управління бізнесом;
- особливості розробки (генерування) бізнес-ідеї;
- алгоритми та технології створення ефективної бізнес-моделі підприємства;
- формування системи бізнес-процесів в межах обраної бізнес моделі та способи їх оптимізації.

Курс формує спеціальні знання про концепцію, можливості та інструменти бізнес-інжинірингу для систематизації та підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Обсяг: 6 кредитів.

Пререквізити: знання економічної термінології, основ підприємництва, економіки бізнесу, менеджменту, маркетингу, бізнес-планування.

Мова: українська, англійська, супровід субтитрами аудіовізуального контенту.

Результати навчання:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, спеціального програмного забезпечення.

Методи навчання	Форми контролю
<ul style="list-style-type: none"> – короткі відео-лекції з двомовним субтитруванням; – опанування текстового теоретичного матеріалу; – виконання практичних аналітичних завдань; – виконання командних завдань в межах каскадного проекту за моделлю «Waterfall» – кейс-стаді – бізнес-моделювання 	<ul style="list-style-type: none"> – тематичні презентації, есе; – розв'язання аналітичних та ситуаційних завдань; – поетапна презентація результатів командного проекту за моделлю «Waterfall»; – тестування. <p>Студент має можливість самостійного вибору форми представлення результатів навчання (текст / графічне моделювання / самозапис відео-відповідей тощо).</p> <p>Результати виконання зазначених силабусом завдань студент долучає до MS Teams завдання за відповідною темою.</p>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання: наявність персонального комп'ютера / смартфона, здатного відтворювати відео, працювати з файлами форматів *.pdf, *.docx, *.xlsx, *.pptx тощо. Встановлений або веб-додаток MS Teams. Використання візуальних засобів моделювання на базі нотації BPMN.

Політики :

1. **Політика академічної доброчесності** передбачає, що усі виконані студентом завдання мають бути результатами його оригінального дослідження чи міркування. Використання напрацювань інших осіб без належного посилання на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату.
2. **Політика щодо дедлайнів:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів).

Викладач: [Трубей Оксана Миколаївна](#)

кандидат економічних наук, доцент

директор Навчально-наукового центру бізнес-симуляції

[Державний торговельно-економічний університет](#) (Київ, Україна)

E-mail: o.trubey@knu.edu.ua

Основною формою комунікації студента з викладачем є загальний або особистий чат Microsoft Teams в межах VIC-курсу

ДЕТАЛІЗАЦІЯ КУРСУ:

Назва та зміст теми	Завдання	Оцінювання
<p>Тема 1. Бізнес-інжиніринг як наукова концепція та технологія управління</p> <p>1.1. Передумови виникнення, сутність та становлення теорії бізнес-інжинірингу.</p> <p>1.2. Інженерний підхід в бізнесі.</p> <p>1.3. Мета, цілі, та результати бізнес-інжинірингу.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Визначення відмінностей бізнес-інжинірингу від традиційних технологій управління бізнесом.</p> <p>Індивідуальна робота: підготовка есе «Драйвери та бар'єри застосування бізнес-інжинірингу у сучасних політико-економічних умовах ведення бізнесу».</p> <p>Тестування з теми 1 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1 Додаткова: 9, 13, 20, 22</p>	<p>5</p> <p>3</p>
<p>Тема 2. Архітектура сучасного підприємства</p> <p>2.1. Еволюція та сутність поняття «архітектура підприємства».</p> <p>2.2. Домени/шари архітектури підприємства.</p> <p>2.3. Загальна концепція архітектурного опису підприємства.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Індивідуальна робота: «Комплексний опис логіки побудови архітектури підприємства»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначити ключові етапи побудови/розвитку архітектури підприємства, зазначити їх сутність та зміст; - Описати та здійснити порівняльну характеристику моделей опису «Від стратегії» та «Від функціональної структури». Зазначити їх призначення, переваги та недоліки; - За допомогою аналітичного сервісу YouControl обрати діюче підприємство основним видом діяльності якого є оптова та роздрібна торгівля. Ознайомитися з досьє компанії, показниками, фінансового та ринкового скорингу, запропонувати модель логіки побудови архітектури цього підприємства. <p>Тестування з теми 2 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1 Додаткова: 8, 14 Інтернет-ресурси: 28, 32, 33</p>	<p>5</p> <p>3</p>
Назва та зміст теми	Завдання	Оцінювання

<p>Тема 3. Логіка формування та впровадження бізнес-ідеї</p> <p>3.1. Бізнес-ідея як результат творчого мислення та підприємницької активності.</p> <p>3.2. Джерела та методи генерування бізнес-ідей.</p> <p>3.3. Валідація бізнес-ідеї: процес, кроки, інструменти тестування.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Старт <i>1 етапу командного каскадного проекту за моделлю Waterfall</i> «Генерування бізнес-ідеї». Розподіл студентів на команди. (Проект передбачає роботу в малих групах/командах по 2-3 студенти та має наскрізний характер виконання). На даному етапі кожна команда має згенерувати власну бізнес-ідею з ознаками інноваційності.</p> <p>Тестування з теми 3 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Додаткова: 7, 12, 16, 17, 18, 19.</p>	3
<p>Тема 4. Дизайн мислення як методика створення інновацій</p> <p>4.1. Модель дизайн мислення: основні характеристики, принципи, особливості.</p> <p>4.2. Основні етапи дизайну мислення (стендфордська модель).</p> <p>4.3. Дизайн мислення при розробці нових продуктів та послуг.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Командна робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Складання карти емпатії майбутнього клієнта з метою виявлення його потреб та запитів для запуску продукту або послуги [18, с. 22-27]. Платформа для роботи Lucidspark (робота за попереднім розподілом зон відповідальності). - Обґрунтування бізнес-ідеї на засадах методології «Дизайн- мислення»; - Підготовка презентації бізнес-ідеї (захист 1 етапу командного проекту) [23, с. 27]. <p>Тестування з теми 4 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Додаткова: 7, 16, 17, 18, 19 Інтернет-ресурси: 25</p>	10 3
Назва та зміст теми	Завдання	Оцінювання
<p>Тема 5. Бізнес-модель як концептуальний</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p>	

<p>опис підприємницької діяльності</p> <p>5.1. Етимологія та сутнісна характеристика понять «бізнес модель» та «бізнес-моделювання».</p> <p>5.2. Типи та класифікація бізнес-моделей.</p> <p>5.3. Сучасні підходи до формування бізнес-моделей.</p>	<p>Тестування з теми 5 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 4, 5 Додаткова: 18, 19 Інтернет-ресурси: 24, 30</p>	<p>3</p>
<p>Тема 6. Бізнес-модель як концептуальний опис підприємницької діяльності</p> <p>6.1. Обґрунтування та алгоритм розробки бізнес-моделі.</p> <p>6.2. Стили бізнес-моделей.</p> <p>6.3. Технології, інструменти та методи дизайну бізнес-моделей.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Командна робота: <i>2 етап командного каскадного проекту за моделлю Waterfall</i> «Розробка канви бізнес-моделі»: Відповідно згенерованої, на 1 етапі ідеї, розробити модель майбутнього бізнесу за допомогою онлайн-ресурсу Canvanizer [18, с. 28-30] (робота за попереднім розподілом зон відповідальності).</p> <p>Тестування з тем 6 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 4, 5 Додаткова: 18, 19 Інтернет-ресурси: 24, 30</p>	<p>10</p> <p>3</p>
<p>Тема 7. Ефективність бізнес-моделі підприємства</p> <p>7.1. Мета, завдання та методика аналізу бізнес-моделі.</p> <p>7.2. Концепція «стратегічного вимірювання» в бізнес-моделюванні.</p> <p>7.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності бізнес-моделі підприємства.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Індивідуальна робота: «Оцінювання ефективності бізнес-моделі підприємства» з «Дюпон-каскад» на підставі матеріалів фінансової звітності підприємства.</p> <p>Тестування з теми 7 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 5 Додаткова: 6, 18, 19</p>	<p>5</p> <p>3</p>
<p>Назва та зміст теми</p>	<p>Завдання</p>	<p>Оцінювання</p>
<p>Тема 8. Бізнес-процеси в архітектурі сучасного підприємства</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Тестування з теми 8 у MS Forms.</p>	<p>3</p>

<p>8.1. Процесний підхід: концепція застосування в управлінні бізнесом.</p> <p>8.2. Класифікація бізнес-процесів підприємства.</p> <p>8.3. Атрибути бізнес-процесів та їх характеристика.</p>	<p>Рекомендована література: Основана: 1, 2, 3 Додаткова: 15, 18, 19, 20, 21 Інтернет-ресурси: 33</p>	
<p>Тема 9. Методології та інструменти моделювання бізнес-процесів</p> <p>9.1. Використання інформаційних систем та технології в моделюванні бізнес-процесів підприємства;</p> <p>9.2. Методи (стандарти, методології), нотації моделювання бізнес-процесів підприємства.</p> <p>9.3. Моделювання бізнес-процесів в нотації BPMN.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій. Перегляд відео «Моделювання бізнес-процесів в нотації BPMN». Опрацювання case-study [19, с. 19, завдання 1,2]. Тестування з теми 9 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 2, 3 Додаткова: 15, 18, 19 Інтернет-ресурси: 27, 29, 31</p>	<p>4 3</p>
<p>Тема 10. Технологія моделювання та опису бізнес процесів</p> <p>10.1. Процедури та дій щодо опису та моделювання бізнес-процесів підприємства</p> <p>10.2. Методи опису бізнес-процесів.</p> <p>10.3. Алгоритм моделювання бізнес-процесу.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій. Командна робота: з етап командного каскадного проекту за моделлю Waterfall «Проектування процесної моделі бізнесу»: Ідентифікація та опис основних, допоміжних, управлінських та бізнес-процесів розвитку (табличний формат). Тестування з теми 10 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 2, 3 Додаткова: 15, 18, 19 Інтернет-ресурси: 27, 28, 31</p>	<p>5 3</p>
<p>Назва та зміст теми</p>	<p>Завдання</p>	<p>Оцінювання</p>
<p>Тема 11. Управління бізнес-процесами підприємства</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p>	

<p>11.1. Сутність, суб'єкти та об'єкти управління бізнес-процесами підприємства.</p> <p>11.2. Цикл управління бізнес-процесами.</p> <p>11.3. Удосконалення та оптимізація бізнес-процесів.</p>	<p>Командна робота: з етап командного каскадного проекту за моделлю Waterfall «Проектування процесної моделі бізнесу»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Моделювання крос-функціональної схеми бізнес-процесів за допомогою онлайн-ресурсу LucidChart або інших програмних продуктів в нотації BPMN; - Моделювання схем основних бізнес-процесів за допомогою онлайн-ресурсу LucidChart або інших програмних продуктів в нотації BPMN (робота за попереднім розподілом зон відповідальності). <p>Тестування з теми 11 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 1, 2, 3 Додаткова: 10, 11, 15, 18, 19, 23 Інтернет-ресурси: 24, 29</p>	<p style="text-align: center;">5</p> <p style="text-align: center;">3</p>
<p>Тема 12. Реінжиніринг бізнес-процесів підприємства</p> <p>12.1. Сутність та необхідність впровадження реінжинірингу бізнес-процесів.</p> <p>12.2. Постановка проблеми, об'єкти та основні етапи реінжинірингу.</p> <p>12.3. Види реінжинірингу бізнес-процесів.</p>	<p>Опрацювання матеріалу лекцій.</p> <p>Тестування з теми 12 у MS Forms.</p> <p>Рекомендована література: Основана: 2, 3 Додаткова: 20, 22 Інтернет-ресурси: 24, 29</p>	<p style="text-align: center;">3</p>
<p>Підсумкове тестування з курсу</p>	<p>Студент допускається до підсумкового тестування у разі успішного виконання не менше половини визначених вище завдань. Посилання на підсумковий тест буде надіслано через MS Teams.</p>	<p style="text-align: center;">15</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Основний

1. Діагностика бізнес-проектів та бізнес-інжиніринг : навч. посібник / С.В. Ксьондз, В.І. Кифяк, В.В. Кіндзерський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 400 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5588/Kyfyak_Diagnostyka_400.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Данченко О.Б. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів: навч. посібник / О.Б. Данченко. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 238 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/danchenco_0001.pdf
3. Нетепчук В.В. Управління бізнес-процесами: навч. посібник. Нетепчук В.В. – Рівне: НУВГП, 2014. – 158 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_1493_24222592.pdf
4. Остервальдер А., Піньє І. Створюємо бізнес-модель. Новаторські ідеї для всіх і кожного / А. Остервальдер, І. Піньє. – Наш формат, – 2017. – 348 с. URL: https://tudelft.openresearch.net/image/2015/10/28/business_model_generation.pdf
5. Швиданенко Г.О. Формування бізнес-моделі підприємства: навч. посіб. [Електронний ресурс] / Г.О. Швиданенко, Н.В. Ревуцька. – К.: КНЕУ, 2013. – 423 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/25209>

Додатковий:

6. Бланк І.А. Управління фінансами підприємств : підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., перероб. і доповнене. – Київ : Київ. Нац. торг.-економ. ун-т, 2017. – 792 с.
7. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію. / Стів Бланк, Боб Дорф – К.: Наш формат, 2019. – 1140 с.
8. Бортник А.М. Моделювання бізнес-архітектури підприємства / А.М. Бортник // Економічний простір. – 2020. – №156. – С. 116-119.
9. Грінченко Р., Кошельок Г., Тарасова Ю. Інструментарій впровадження бізнес-інжинірингу на підприємствах // Р.Грінченко, Г. Кошельок, Ю. Тарасова // Галицькій економічний вісник. 2021. № 6 (73). С. 78–89. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/73/1032.pdf>
10. ДСТУ ISO 9000:2015 (КО 9000:2015, ГОТ). Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. Київ ДП «Укр НДНЦ» 2016. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>
11. ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT). Системи управління якістю. Вимоги. Київ ДП «Укр НДНЦ» 2016. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf>
12. Кім В. Чан. Стратегія блакитного океану. Як створити беззмарний ринковий простір і позбутися конкуренції / В. Чан Кім, Рене Моборн; пер. з англ. І. Андрущенко. – Харків: Книжковий Клуб «КСД», 2019. – 270 с.
13. Мистецтво мислити системно. Розв'язання проблем від особистого до глобального масштабу/ Донелла Медовз; пер. з англ. Ю.Тишко. – Х : Віват, 2023. – 304 с.
14. Онащенко Д.В. Сутність та зміст архітектури торговельних підприємств та підходів до її формування // Д. Онащенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – №1. – С.77-82.
15. Пономаренко В. С. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів: монографія / В. С. Пономаренко, С. В. Мінухін, С. В. Знахур. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 244 с.
16. Посібник з креативного мислення. Кріс Гріфітс, Меліна Кості; пер. з англ. У.Курганової. – Х : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2023. – 288с.
17. Ситницький М.В., Жилінська О.І., Руденко С.В., Горбась І.М. Креативне мислення : навч. посіб. / за ред. М.В. Ситницького. Київ : Національний центр розвитку креативного підприємництва КНУ ім. Т.Шевченка, Видавництво Ліра-К, 2020. 100с.
18. Трубей О.М., Гейдор А.П., Багацька К.В. Бізнес-інжиніринг: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. URL: <http://ldn.knute.edu.ua/mod/resource/view.php?id=63145>
19. Трубей О.М., Гейдор А.П., Багацька К.В. Бізнес-інжиніринг: практикум. URL: <http://ldn.knute.edu.ua/mod/resource/view.php?id=63145>

20. Тупкало В.М. Методологічні основи бізнес-інжинірингу сучасних процесно-орієнтованих підприємств. Монографія. / В.М. Тупкало. – К.: ДУТ, 2016. – 283 с.
21. Чорнобай, Л.І. Бізнес-процеси підприємства: класифікація та структурно-ієрархічна модель./ Ліана Іванівна Чорнобай, Олег Ігорович Дума // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 22. – № 2. – С. 171-182.
22. James Champy, Michael Hammer. Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution (Paperback). Published by John Murray Press, United Kingdom, 2001.
23. Kaplan, R.S. and D.P. Norton (1996) The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action, Boston: HBS Press. P.304.

Інтернет-ресурси:

24. Бізнес-конструктор – майданчик для створення бізнесу. URL: <http://www.constructor.biz.ua/>
25. Вступ до Lean. Онлайн курс. URL: <https://courses.prometheus.org.ua/>
26. Дизайн мислення для інновацій, Онлайн курс. URL: <https://courses.prometheus.org.ua/>
27. Мультифункціональний дизайнер процесів Studio Creatio. URL: <https://academy.terrasoft.ua/documents/studio-free/user-guide/studio-creatio-free-edition>.
28. Перспектива бізнес-архітектури (The Business Architecture Perspective). URL: <https://www.maxzosim.com/pierspiektiva-biznies-arkhitekturi/>
29. Платформа для моделювання бізнес-процесів Lucidchart. URL: <https://www.lucidchart.com/>
30. Платформа для створення канви бізнес-моделі. URL: <https://canvanizer.com>
31. Платформа для ознайомлення з технологією SIPOC. URL: <https://sipoc.info/>
32. Система YouControl — онлайн-сервіс перевірки компаній URL: <https://youcontrol.com.ua/>
33. Сучасна структура корпоративної архітектури, корисність і необхідність. URL: <https://uk.itpedia.nl/2023/10/14/modern-framework-voor-enterprise-architecture/>